



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Pääomarahaston perustaminen

Case: First Round Oy

Tuomenoksa, Kristiina

2016 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Pääomarahaston perustaminen
Case: First Round Oy

Kristiina Tuomenoksa
Liiketalous
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2016

Kristiina Tuomenoksa

Pääomarahaston perustaminen Case: First Round Oy

Vuosi	2016	Sivumäärä	39
-------	------	-----------	----

Tämä opinnäytetyö käsittelee rahaston perustamista. Toimeksiantona oli selvittää, miten ja millaisen rahaston toimeksiantaja voi perustaa ja onko se kannattavaa. Samalla tuli ottaa selvää muista vastaavanlaisista rahastoista ja selvittää heidän kokemuksia rahaston perustamisesta. Toimeksiantaja halusi perustaa rahaston johon sijoittajat sijoittavat rahaa ja raha sijoitetaan edelleen kasvuvaiheeseen yrityksiin.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi First Round Oy. First Round Oy on yksityinen yrityskiihdyttämö, joka hakee valtakunnallisesti kasvuyrityksille rahoitusta ja rahoittajille hyviä kohteita. Yritys toimii Riihimäellä.

Tärkeä tiedonlähde rahaston perustamisesta oli Finanssivalvonta. Tiedonkeruu osoitti, että First Round Oy:lle sopivin rahasto olisi pääomarahasto eli vaihtoehtorahasto. Vaihtoehtorahaston tulee rekisteröityä Finanssivalvonnalle. Tietoperustaa kirjoitin pääomasijoittamisesta sekä pääomarahaston perustamisesta.

Finanssivalvonnan sivuilla on lista kaikista rekisteröityneistä vaihtoehtorahaston hoitajista, joita on tällä hetkellä hieman alle 70. Listalta valitsin kymmenen yhtiötä, joilta kysyin kokemuksia rahaston perustamisesta. Tiedonkeruu tapahtui lähinnä nettilähteiden avulla, sillä kirjallisuutta pääomasijoittamisesta ja pääomarahastoista ei Suomessa vielä kovin paljon ole.

Vastauksia sain neljältä vaihtoehtorahaston hoitajalta. Kaikissa vastauksissa tuli ilmi, että rahaston perustaminen vaatii paljon aikaa ja resursseja. Jotta rahaston perustaminen olisi kannattavaa, tulee olla varma siitä, että aikaa ja resursseja löytyy.

Asiasanat: Pääomasijoitus, Vaihtoehtorahasto, Finanssivalvonta, Sijoittaminen

Kristiina Tuomenoksa

Establishment of a “fund” Case: First Round Limited

Year	2016	Pages	39
------	------	-------	----

This thesis deals with the establishment of a "fund". The assignment was to find out what kind of "fund" the client could establish and how, and would it be profitable. At the same time I had to find other similar funds and ask their experiences about establishing such a "fund". The client wanted to establish a "fund", in which investors invest money and the money is invested in start-ups. The client of the thesis was First Round Limited. First Round Limited is a private organization that seeks nationwide funding for start-ups as well as good investments for financiers. The company operates in Riihimäki.

An important source related to the establishment of the "fund" was the Financial Supervisory Authority. The collection of data revealed that the most suitable fund for First Round Limited is a private equity fund or in other words alternative investment fund. Alternative investment funds are required to register for the Financial Supervisory Authority.

The Financial Supervisory Authority has a list of all registered alternative investment fund managers, which there are currently a little less than 70. From the list I selected companies from whom I asked experiences about the establishment of fund. There isn't much literature about private equity and private equity funds in Finnish so the data was mostly collected from online sources.

I got answers from four alternative investment fund managers. Each responded that the challenge is to find investors and that the establishment of a "fund" takes a lot of time and resources. Because of that you should consider carefully whether it is profitable or not for you to start a "fund".

Keywords: Private equity, Alternative Investment Fund, Financial Supervisory Authority, Investing

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Pääomasijoittaminen	6
2.1	Private equity ja venture capital.....	7
2.2	Tekes Pääomasijoitus Oy.....	8
3	Rahaston perustaminen	9
3.1	Vaihtoehtorahasto ja vaihtoehtorahaston hoitaja.....	10
3.2	Toimiluvan hakeminen ja rekisteröityminen	10
3.3	Markkinoinnin aloittaminen	11
3.4	Raportointivelvollisuus	13
3.5	Vaihtoehtorahaston hoitajana toimiminen	14
3.6	Vaihtoehtorahaston perustaminen prosessina	15
4	Rahaston perustaminen käytännössä	17
4.1	Kokemuksia rahaston perustamisesta	18
4.1.1	Korona Invest Oy	20
4.1.2	Quorum rahastoyhtiö Oy	21
4.1.3	Bocap Finance Oy	21
4.1.4	Posse capital Oy	22
4.2	Rahaston perustamisen kannattavuus	22
5	Yhteenveto ja johtopäätökset	23
6	Arviointi ja kehittämis ehdotukset	24
	Lähteet	25
	Kuviot..	27
	Liitteet.....	28

1 Johdanto

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi First Round Oy. Yhteyshenkilöinä olivat Timo Liukko ja Aurora Seppälä. First Round Oy on yksityinen organisaatio, joka hakee valtakunnallisesti kasvuyrityksille rahoitusta ja rahoittajille hyviä kohteita. First Round Oy:llä on oma rahoittajaverkosto, ja sen lisäksi he tekevät yhteistyötä rahastojen ja kansallisen enkeliverkoston FiBANin kanssa. Tämän lisäksi heillä on kasvuyrityksille suunnattu kiihdyttämöohjelma. Kiihdyttämöohjelman lisäksi First Round Oy:n palveluita ovat rahoituspalvelut, osaamissijoittajat sekä konsultointipalvelut. Yritys on perustettu vuonna 2007 ja toimii Riihimäen Vanhassa Voimalassa. Yrityksen pääomistajia ovat Timo Liukko ja Peter Ollikainen, joilla molemmilla on laaja osaaminen yrityskehityksestä.

First Round Oy haluaa selvittää vaihtoehtot perustaa rahaston yksin tai kumppaneiden kanssa. Rahasto olisi sellainen, johon sijoittajat sijoittavat rahaa ja raha sijoitetaan edelleen kasvuvaiheen yrityksiin. Rahaston koko olisi noin 5-20 miljoonaa euroa. Opinnäytetyön toimeksiantona oli ottaa selvää, miten ja millaisen rahaston First Round Oy voisi perustaa. Tavoitteena oli selvittää, onko rahaston perustaminen yritykselle kannattavaa vai ei. Samalla tehtävänä oli ottaa selvää muista samankaltaisista rahastoista, ja tiedustella niiden perustajilta kokemuksia ja tietoa rahaston perustamisesta. Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehityksessä perehdyttiin pääomasijoittamiseen ja pääomarahastoihin sekä haastatteluun tutkimusmenetelmänä.

Opinnäytetyön alussa käsitellään pääomasijoittamista ja rahaston perustamista. Tämän jälkeen käsitellään rahaston perustamista käytännössä, johon sisältyy kokemuksia rahaston perustamisesta sekä rahaston perustamisen kannattavuus. Samalla on myös käsitelty kirjallisuuden perusteella haastattelua tutkimusmenetelmänä. Lopuksi on yhteenveto ja johtopäätökset sekä työn arviointi.

2 Pääomasijoittaminen

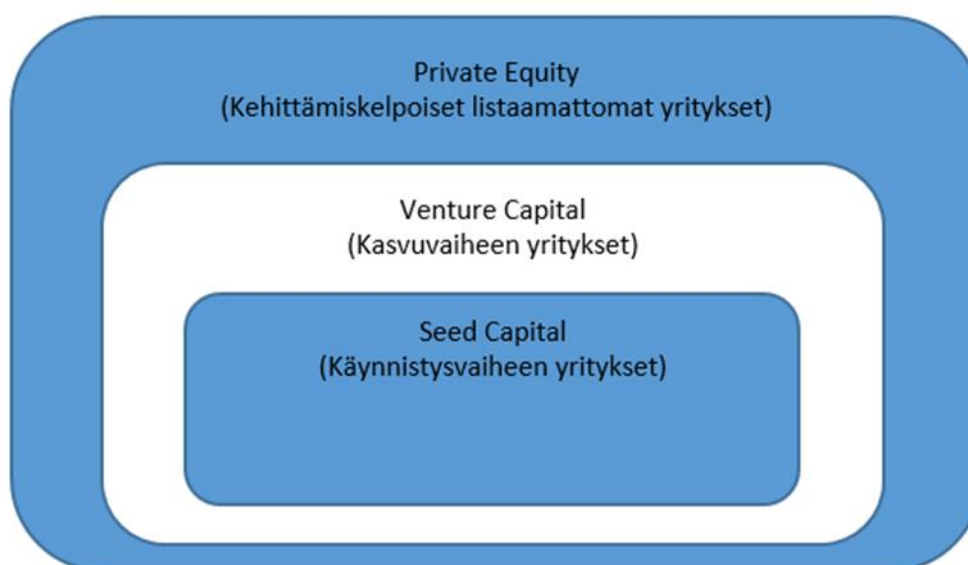
Pääomasijoitustoiminta on lähtöisin Yhdysvalloista, jossa sen juuret ulottuvat 1960-luvulle. Eurooppaan ja Suomeen pääomasijoittaminen saapui 1980-luvun loppupuolella. Kuitenkin vielä 1990-luvun alkupuolella sijoituksia tehtiin vähän. Jo melko lyhyessä ajassa pääomasijoitusala on alkanut vakiintumaan yhtenä rahoitusvaihtoehdoista kasvuyritysten parissa. (Toimiala Suomessa 2015.)

Pääomasijoittamisella tarkoitetaan lyhytaikaisten sijoitusten tekemistä kehittämiskelpoisiin listaamattomiin yrityksiin. Sijoitukset tehdään siinä toivossa, että siitä saadaan tietyn ajan kuluttua voittoa. (Hidén & Tähtinen 2005, 15.) Pääomasijoittaja ei ole pysyvä omistaja, vaan

tarkoituksena on irtautua yrityksestä sen mukaisesti, mitä on sovittu. Pääomasijoittajan mukanaolo tuo yritykselle muutakin lisäarvoa kuin rahoitus ja lisää yrityksen uskottavuutta. Lisäarvo liittyy yleensä hallitustyöskentelyyn, budjetointiin, markkinointiin, strategioiden luomiseen, johtamisjärjestelmien kehittämiseen, rahoituksen kokonaisjärjestelyihin sekä toimialatuntemukseen. Kaikki tämä parantaa muun rahoituksen saamista. (Mitä pääomasijoittaminen on? 2015.)

2.1 Private equity ja venture capital

Pääomasijoittamiseen liittyvät kuviossa 1 esitetyt käsitteet venture capital, private equity ja seed capital. Näiden käsitteiden välillä on selvä ero. Private equity on yläkäsite, jolla tarkoitetaan sijoituksia, jotka tehdään listaamattomiin yrityksiin ja jotka useimmiten ovat suuren kokoluokan sijoituksia. Venture capital on osa private equitya, ja sillä tarkoitetaan sijoituksen tekemistä kasvuvaiheen yrityksiin. Vielä osana venture capitalia on siemenrahoitus (seed finance tai seed capital), jolla tarkoitetaan vastaperustettujen tai käynnistysvaiheessa olevien yritysten rahoitusta. (Hidén ym. 2005, 15-16.) Käsitteiden sisällöt saattavat kuitenkin vaihdella hieman eri maissa, esimerkiksi USA:ssa ja Euroopassa (Taloussanakirja 2015).



Kuvio 1: Pääomasijoittamiseen liittyvät käsitteet (Hidén ym. 2005, 16).

Private equity -sijoituksia tehdään yleensä täysikasvuisiin yrityksiin miltä tahansa toimialalta. Yleensä ala on kuitenkin sellainen, jossa yrityksen tarjoamalla tuotteella tai palvelulla on vakiintunut markkinapaikka. Private equity -sijoitukset ovat yleisesti suurempia kuin venture capital -sijoitukset. Suurten private equity -rahastojen sijoitussummat vaihtelevat 100 miljoonan ja kymmenien biljoonien välillä. Pienemmät rahastot sijoittavat yleisimmin noin 10 miljoonasta ylöspäin. Sijoittajien osuus sijoittamastaan yrityksestä onkin suuri, monissa

tapauksissa jopa 100 %. Sijoittajien aktiivisuus vaihtelee paljon. Jos sijoittamisen tarkoituksena on ollut parantaa yrityksen tehokkuutta ja toimintaa, ovat sijoittajat aktiivisia. Muuten sijoittajat ovat passiivisia ja antavat yrityksen johdon hoitaa asiat. (The Difference between Private Equity and Venture Capital 2012.)

Venture capital -sijoituksia tehdään yleensä start up- ja aikaisen vaiheen yrityksiin. Yritykset ovat pienempiä, eivätkä ne ole toimineet vielä pitkään. Yleensä yritys on sellaiselta toimialalta, jossa kasvu on suurta, kuten esimerkiksi huipputeknologian tai vaihtoehtoisen energian alalta. (The Difference between Private Equity and Venture Capital 2012.)

Venture capitalin -sijoitukset ovat yleensä pieniä, alle 10 miljoonaa. Yleensä sijoittajilla on vain pieni osuus yrityksestä. Vaikka sijoitusten summa on pienempi kuin Private equity -sijoituksissa, ovat sijoittajat hyvin aktiivisia. Sijoittajat tarjoavat neuvoja, auttavat jakelussa sekä heillä on paljon tuttuja ja yhteyshenkilöitä. Odotukset siitä, mitä sijoituksesta saa takaisin, ovat yleensä melko pienet. Monet yritykset epäonnistuvat, joten sijoittajan tulee olla valmis ottamaan riski. Aika ajoin on kuitenkin muutamia yrityksiä, jotka menestyvät hyvin. (The Difference between Private Equity and Venture Capital 2012.)

2.2 Tekes Pääomasijoitus Oy

Toimeksiantajan toiveena oli ottaa opinnäytetyöhön mukaan Tekes Pääomasijoitus Oy ja kertoa sen toiminnasta. Tekes Pääomasijoitus Oy on Suomen valtion omistuksessa oleva yhtiö ja sen tarkoituksena on sijoittaa pääomarahastoihin, joiden kohdeyrityksiä ovat suomalaiset kasvuvaiheen yritykset. Tekes Pääomasijoitus Oy:n tehtävänä onkin edistää yritysten alkuvaiheen liiketoimintaa yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa tekemillään sijoituksilla pääomarahastoihin. Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoituskohteita ovat sellaiset rahastot, joita hallinnoivien pääomasijoitusyhtiöiden avainhenkilöiltä löytyy näyttöä esimerkiksi menestyksekkäästä sijoitustoiminnasta. Tällöin heillä on mahdollisuus tuoda yrityksiin tärkeää osaamista ja verkostoja sijoitusten lisäksi. (Tekes Pääomasijoitus Oy 2016.)

Pääsääntöisesti sijoituskohteeksi valittavan rahaston koko voi olla enintään 20 miljoonaa euroa. Tyypillisin sijoitus on 25-50 prosenttia rahaston kokonaispääomasta eli euroissa yleensä noin 2-6 miljoonaa euroa. Jotta rahastoon tehdään sijoitus, tulee hallinnointiyhtiön pystyä keräämään pääomaa yksityisistä lähteistä. Näitä ovat esimerkiksi institutionaaliset sijoittajat sekä pääomarahastosijoituksia tekevät sijoitusyhtiöt. Rahaston hallinnointiyhtiön avainhenkilöillä täytyy olla halua ja kykyä pitkäjänteiseen työhön sekä kehittymiseen, ja hallinnointiyhtiön tai avainhenkilöiden tulee itse sijoittaa rahastoon. (Sijoitustoiminnan periaatteet 2016.)

Rahastosijoitusta haetaan vapaamuotoisella kirjallisella hakemuksella, joka lähetetään Tekes Pääomasijoitus Oy:lle. Suositeltavaa olisi olla yhteydessä Tekes Pääomasijoitus Oy:hyn ennen hakemuksen jättämistä, jotta he voivat tunnustella rahastoidea. On myös hyvä tarkistaa, mitä kaikkea hakemuksen tulee sisältää, jotta saa varmasti kaiken tarvittavan tiedon kasaan nopeasti. Hallinnointiyhtiön täytyy olla rekisteröitynyt vaihtoehtorahastojen hoitajaksi, tai sillä tulee olla toimilupa vaihtoehtorahastojen hoitamiseen. Hakuohjeet löytyvät Tekes Pääomasijoitus Oy:n sivuilta. (Sijoitustoiminnan periaatteet 2016.)

Tekes Pääomasijoitus Oy aloitti toimintansa vuonna 2014 ja on tähän mennessä sijoittanut kahdeksaan rahastoon. Nämä rahastot ovat keränneet rahoitusta yhteensä noin 75 miljoonaa euroa, joista yksityisten sijoittajien osuus on noin 49 miljoonaa euroa. Rahastot ovat pystyneet tekemään sijoituksia yhteensä jopa 75 yritykseen. Tekes Pääomasijoitus Oy:n sivuilta löytyvät kaikki rahastot joihin se on sijoittanut. Nämä rahastot ovat muun muassa Royal Majestics Helsinki Oy:n, Vendep Startup Rahasto Hallinnointi Oy:n ja Superhero Capital Oy:n hallinnoimia. (Sijoituksia parhaisiin rahastoihin 2016.)

3 Rahaston perustaminen

Tässä luvussa käsitellään rahaston perustamiseen liittyvää teoriaa. Tarkoituksena on selvittää, millainen rahasto olisi oikea First Round Oy:lle ja kuinka sellainen perustetaan. Oikeanlaisen rahaston löytäminen oli haastavaa, joten liikkeelle lähdettiin soittamalla Finanssivalvontaan lakimies Pia Palménille. Palménin (2014) mukaan sopivin rahasto olisi pääomarahasto, joka kuuluu vaihtoehtorahastoihin.

Finanssivalvonta on Suomessa toimiva vakuutus- ja rahoitusvalvontaviranomainen. Sen valvottavia ovat muun muassa pankit, vakuutus- ja eläkeyhtiöt sekä muut vakuutuslalla toimivat, sijoituspalveluyritykset, rahastoyhtiöt, vaihtoehtorahastot ja pörssi. Hallinnollisesti Finanssivalvonta toimii Suomen pankin yhteydessä, mutta päätöksenteossa se on itsenäinen. (Tietoa Finanssivalvonnasta 2016.)

Finanssivalvonta valvoo vaihtoehtoisia sijoitusrahastoja joita direktiivit säätelevät. Direktiivit säätelevät käytännössä kaikkia rahastoja. AIFM-direktiivin (Alternative Investment Fund Managers Directive, 2011/61/EU) tehtävänä on säännellä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hallinnointia ja markkinointia. Direktiivi tuli saattaa kansallisesti voimaan heinäkuussa 2013 ja Suomessa se saatettiin voimaan 15.3.2014. Direktiivin soveltamisala on laaja, ja vaihtoehtoisiiin sijoitusrahastoihin kuuluu pääoma-, hyödyke-, hedge- ja kiinteistörahastot sekä muu vastaava sijoitustoiminta. Direktiivin sääntely kohdistuu vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajiin ja vaatii rahastoilta toimilupaa tai rekisteröitymistä. (Vaihtoehtoisten rahastojen sääntely 2015.)

3.1 Vaihtoehtorahasto ja vaihtoehtorahaston hoitaja

Tässä luvussa käsitellään, mitä tarkoittavat vaihtoehtorahastot ja vaihtoehtorahastojen hoitaja. Nämä käsitteet ovat keskeisessä osassa opinnäytetyössä ja niitä käytetään paljon.

Vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista, jossa varoja hankitaan useilta sijoittajilta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi. Ennen pääomarahastoja ei säännelty ja ne eivät olleet valvonnan piirissä. Nykyään vaihtoehtorahastoja ovat muun muassa erikoissijoitus-, kiinteistö- sekä pääomasijoitusrahastot. Nämä kaikki kuuluvat valvonnan piiriin, eli niitä säädelään. (Vaihtoehtorahastot 2015.)

Vaihtoehtorahaston hoitajalla tarkoitetaan rahaston hoitajaa, jolla tulee olla toimilupa tai joka on rekisteröitynyt vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain mukaan. Rahaston hoitamiseen sisältyy muun muassa riskienhallinta, salkunhoito sekä rahaston markkinointi. Vaihtoehtorahaston hoitajan tehtävänä on että rahaston yksittäisiin sijoituksiin liittyvät riskit ja niiden vaikutus rahaston omaisuuteen on jatkuvasti tunnistettavissa ja mitattavissa. Tehtävänä on myös huolehtia siitä, että jokainen vaihtoehtorahasto noudattaa johdonmukaista menetelmää rahaston arvon ja varojen määrittämiseksi. Finanssivalvonnan tehtävänä taas on valvoa vaihtoehtorahastojen hoitajien toimintaa ja vaihtoehtorahastojen hoitaja taas on raportointivelvollinen Finanssivalvonnalle. (Vaihtoehtorahastojen hoitajat 2015.)

Finanssivalvonnan sivuilta löytyy julkinen lista kaikista rekisteröityneistä ja toimiluvallisista vaihtoehtorahaston hoitajista. Listaa päivitetään manuaalisesti, joten se ei ole välttämättä ajan tasalla. Tällä hetkellä Finanssivalvonnan sivuilta löytyy yli 60 rekisteröitynyttä vaihtoehtorahaston hoitajaa sekä yli 20 toimiluvallista vaihtoehtorahaston hoitajaa. Lista kaikista sivuilta löytyvistä rekisteröityneistä vaihtoehtorahaston hoitajista löytyy liitteistä (Liite 1). (Valvottavat 2015.)

3.2 Toimiluvan hakeminen ja rekisteröityminen

Vaihtoehtorahastoja koskevan lain (162/2014) mukaan täytyy vaihtoehtorahastoa hallinnoivan yhtiön rekisteröityä tai hakea toimilupaa Finanssivalvonnalta. Molempia varten on olemassa erilliset lomakkeet, jotka tulee täyttää ja toimittaa Finanssivalvonnalle. (AIFM-toimiluvat ja -rekisteröinti 2015.)

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava toimilupa, jos sen hoitamien vaihtoehtorahastojen yhteenlasketut varat ovat:

1. vivutuksella hankitut varat mukaan luettuna yli 100 miljoonaa euroa; tai
2. yli 500 miljoonaa euroa ja varat ovat vivuttamattomia, eikä yhdessäkään rahastossa ole oikeutta vaatia lunastusta viiteen vuoteen kuhunkin rahastoon tehdystä alkusijoituksesta lukien. (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 162/2014, 1 luku 2 §.)

Vaihtoehtorahaston hoitajan on rekisteröitymisvelvollinen silloin, kun rahastojen yhteenlasketut rajat alittavat toimilupavelvollisen vaihtoehtorahaston rajat (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 162/2014, 1 luku 3 §). Rahastoa voi hallinnoida joko sisäisesti tai ulkoisesti. Sisäisesti hoidetulla rahastolla on oltava vähintään 300 000 euron perustamispääoma. Jos rahastoa hoitaa jokin ulkopuolinen taho, on rahastolla oltava vähintään 125 000 euron perustamispääoma. (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 162/2014, 6 luku 2 §.) Vaihtoehtorahaston hoitajan rekisteröinnistä peritään 1600 euron maksu (Palmén 2014).

First Round Oy:n tapauksessa rekisteröityminen riittää. Tarkoituksena on perustaa rahasto, jonka koko on noin 5-20 miljoonaa euroa, joten toimilupaa ei tarvita. Tärkeää on päättää, hoidetaanko rahastoa sisäisesti itse vai hoitaako rahastoa jokin ulkopuolinen taho. Tämä vaikuttaa siihen, mikä perustamispääoman tulee olla, sekä millaiset resurssit First Round Oy tarvitsee.

Vaihtoehtorahaston hoitajan rekisteröinti tapahtuu rekisteröintilomakkeella (liite 2). Ilmoituksessa kysytään muun muassa rekisteröintiä hakevan vaihtoehtorahastonhoitajan perustietoja, rahaston tietoja sekä tietoa rahaston sijoittajista ja kohderyhmistä. Rekisteröintilomakkeeseen tulee liittää kuusi erillistä liitettä. Näitä liitteitä ovat yhtiöjärjestys ja kaupparekisteriote, varojen seurannan järjestäminen, sijoitusstrategiat, raportointivelvollisuuden ilmoituslomake (liite 3), sijoittajainformaatio, asiakkaan tunteminen sekä rahastojen kohderyhmät. Finanssivalvonta avustaa liitteiden täytön kanssa tarvittaessa. Finanssivalvonnan mukaan rekisteröitymislomakkeiden käsittelyaika on vuonna 2015 ollut noin pari kuukautta. Rekisteröitymisen jälkeen rahasto on laillinen. (Rekisteröitymishakemuslomake 2015.)

3.3 Markkinoinnin aloittaminen

Rahaston markkinoinnin aloittaminen vaatii erillisen ilmoituksen. Vaihtoehtorahastonhoitajan on toimitettava finanssivalvonnalle markkinoinnin aloitusilmoitus liitteineen. Markkinointi voidaan aloittaa vasta, kun siihen on saatu lupa Finanssivalvonnalta. Markkinoinnin aloitusilmoituksen voi palauttaa samaan aikaan kuin rekisteröintilomakkeen, mutta ei ennen sitä. Ilmoitukseen on merkittävä muun muassa rahaston strategia, riskiprofiili, säännöt ja sijoittajainformaatio. Kokonaisuudessaan markkinoinnin aloitusilmoituslomake löytyy liitteistä

(Liite 3). (Markkinoinnin aloitusilmoitus 2015.) Markkinoinnin aloitusilmoituksen hyväksymisen jälkeen peritään 800 euron suuruinen maksu (Palmén 2014).

Rekisteröitynyt vaihtoehtorahastojen hoitaja saa markkinoida rahastoa ainoastaan ammattimaisille asiakkaille (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 3 luku 1 §). Finanssivalvonnalle voi laittaa hakemuksen, ja se voi erityisestä syystä myöntää rekisteröitymisvelvolliselle vaihtoehtorahastojen hoitajalle luvan markkinoida hoitamaansa rahastoa myös ei-ammattimaiselle asiakkaalle Suomessa (Laki vaihtoehtorahaston hoitajista 7.3.2014/162, 13 luku 1 §). Ammattimaisen ja ei-ammattimaisen asiakkaan määritelmät löytyvät Sijoituspalvelulaista (14.12.2012/747).

Tässä laissa (Sijoituspalvelulaki 14.12.2012/747) ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan:

”1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

- a) sijoituspalveluyritystä;
- b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;
- c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, säilytisyhteisöä ja erityistä säilytisyhteisöä; (7.3.2014/166)
- d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua pörssiä;
- e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta, selvitysyhteisöä ja ulkomaista selvitysyhteisöä;
- f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä;
- g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa;
- h) 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;
- i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;
- j) muuta kuin a-i alakohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa;

2) suuryritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;
- c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria, Ahvenanmaan maakuntaa, ulkomaista valtiota ja osavaltiota sekä valtionvelkaa hoitavaa ulkomaista toimielintä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota sijoituspalveluyritys 2 momentin perusteella kohtelee ammattimaisena asiakkaana.” (Sijoituspalvelulaki 14.12.2012/747, 1 luku 18 §.)

”Sijoituspalveluyritys voi kohdella muuta kuin 1 momentin 1-5 kohdassa tarkoitettua asiakasta tämän omasta pyynnöstä ammattimaisena asiakkaana, jos se arvioi, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit ja jos asiakas lisäksi täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

1) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

2) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;

3) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.” (Sijoituspalvelulaki 14.12.2012/747, 1 luku 18 §.)

Ei-ammattimaisia asiakkaita taas ovat kaikki ne jotka eivät täytä ammattimaisen asiakkaan kriteereitä (Sijoituspalvelulaki 14.12.2012/747, 1 luku 18 §). Vaihtoehtorahaston hoitajan on laadittava jokaisesta rahastostaan, jota hän markkinoi ei-ammattimaiselle asiakkaalle, avaintietoesite. Avaintietoesite sisältää nimensä mukaan sijoittajalle annettavat avaintiedot. Esitteessä tulee lukea suomen tai ruotsin kielellä tai muulla Finanssivalvonnan hyväksymällä kielellä ”sijoittajalle annettavat avaintiedot”. Esitteessä tulee olla vaihtoehtorahaston tunnistetiedot, lyhyt kuvaus sijoitustavoitteista ja -politiikasta, aikaisemman tai odotettavissa olevan tuottokehityksen esittely sekä sijoituksen riskihyötyprofiili ja ohjeet ja varoituksen kyseiseen rahastoon sijoittamiseen liittyvistä riskeistä. Finanssivalvonnalle voi jättää hakemuksen, jotta se voi erityisestä syystä myöntää oikeuden olla tekemättä avaintietoesitettä. (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 13 luku 4 §.)

3.4 Raportointivelvollisuus

Lain mukaan vaihtoehtorahaston hoitaja on raportointivelvollinen Finanssivalvonnalle. Vaihtoehtorahastonhoitajan tulee raportoida finanssivalvonnalle vuosittain. Tämän lisäksi vaihtoehtorahaston hoitajan tulee raportoida erillisesti myös Euroopan keskuspankille.

AIFMD-raportoinnin (Alternative Investment Fund Managers Directive) eli AIFM-direktiivin raportointivelvoitteet on kansallisesti otettu käyttöön vaihtoehtorahastojen hoitajista koskevassa laissa sekä valtionvarainministeriön asetuksessa koskien vaihtoehtorahastojen hoitajia. Tämä edellyttää, että vaihtoehtorahastojen hoitajat toimittavat säännöllisesti rahastonhoitajista ja sen hoitamista rahastoista tietoa valvontatarkoituksiin. Direktiivillä pyritään luomaan sisämarkkinat vaihtoehtorahastojen hoitajille sekä yhdenmukaiset ja tiukat puitteet kaikkien vaihtoehtorahaston hoitajien toiminnan sääntelylle ja valvonnalle.

AIFMD-raportointi sisältää seuraavat osa-alueet:

1. Perustiedot vaihtoehtorahastojen hoitajista ja sen hoitamista rahastoista
2. Vaihtoehtorahaston tärkeimmät sijoituskohteet ja merkittävimmät riskikeskittymät
3. Vaihtoehtorahaston riskiprofiili
4. Vaihtoehtorahaston vivuttaminen (AIFMD-raportointi 2015.)

Vaihtoehtorahaston hoitajan tulee raportoida myös Euroopan keskuspankille. SIRA eli sijoitusrahastojen tasetiedonkeruu on alkanut Suomen pankissa joulukuussa vuonna 2008 ja se on ollut yhteistä Finanssivalvonnan kanssa. SIRA-tiedonkeruu laajentui kattamaan pääoma- ja kiinteistörahasot ja ensimmäiset raportit lähetettiin huhtikuussa 2015. Pääoma- ja kiinteistörahasotjen tiedonkeruu rakennettiin vanhan SIRA-tiedonkeruun yhteyteen (PEF-tiedonkeruu, Private Equity Fund). Euroopan keskuspankin tiedonkeruu on erillinen Finanssivalvonnan hallinnoimasta ja keräämästä AIFMD-tiedonkeruusta. AIFMD-tiedonkeruu ei siis kata Euroopan keskuspankin tietotarpeita, eikä vastaavasti Euroopan keskuspankin tiedonkeruu AIFMD-tietotarpeita. Euroopan keskuspankille tulee raportoida neljännesvuosittain. Raportissa raportoidaan muun muassa saamis- ja velkapuolen erät. (Sijoitusrahastot 2015.)

3.5 Vaihtoehtorahaston hoitajana toimiminen

Vaihtoehtorahastoa saa hoitaa ainoastaan vaihtoehtorahastojen hoitaja jolla on toimilupa tai joka on rekisteröitynyt (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 3 luku 1 §). Vain vaihtoehtorahaston hoitaja saa Suomessa toiminimessä, vaihtoehtorahaston nimessä tai muussa toiminnassa käyttää nimityksiä vaihtoehtorahasto ja vaihtoehtorahaston hoitaja. Hoitajalla on myös lupa käyttää lyhenteitä AIF ja AIFM ja muutoinkin luoda vaikutelma siitä, että sillä on oikeus hoitaa vaihtoehtorahastoja. (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 3 luku 4 §.)

Vaihtoehtorahastolle tulee nimetä yksi vaihtoehtorahastojen hoitaja. Sisäisesti hoidetulla rahastolla tulee olla toimilupa tai sen on rekisteröidyttävä. Ulkoisesti hoidetun vaihtoehtorahaston vaihtoehtorahastojen hoitajan tulee pystyä varmistamaan, että sen hoitaman vaihtoehtorahaston tai vaihtoehtorahaston lukuun toimiva toinen yhteisö noudattaa laissa säädettyjä velvollisuuksia (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista). Jos vaihtoehtorahastojen hoitaja huomaa, että laissa määrättyjä velvollisuuksia ei noudateta, on sen välittömästi ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 3 luku 5 §.)

Vaihtoehtorahastojen on yleisien periaatteiden mukaan:

- ”1) toimittava rehellisesti, pätevästi, huolellisesti ja tasapuolisesti;
- 2) toimittava ottaen huomioon hoitamiensa vaihtoehtorahastojen tai niiden sijoittajien etu ja vaarantamatta markkinoiden häiriötöntä toimintaa;
- 3) otettava käyttöön liiketoimintansa asianmukaiseen harjoittamiseen tarvittavat resurssit ja menettelyt ja käytettävä niitä tehokkaasti;
- 4) toteutettava kaikki kohtuullisiksi katsottavat toimenpiteet eturistiriitojen välttämiseksi ja, silloin kun ne eivät ole vältettävissä, kyseisten eturistiriitojen tunnistamiseksi, hallitsemiseksi ja valvomiseksi sekä soveltuvin osin ilmoittamiseksi, jotta voidaan estää niitä vaikuttamasta haitallisesti vaihtoehtorahastojen ja niiden sijoittajien etuihin, ja varmistettava, että niiden hoitamia rahastoja kohdellaan tasapuolisesti;
- 5) täytettävä kaikki niiden liiketoiminnan harjoittamiseen sovellettavat sääntelyvaatimukset edistääkseen hoitamiensa vaihtoehtorahastojen ja niiden sijoittajien etua ja edistääkseen markkinoiden häiriötöntä toimintaa;
- 6) kohdeltava kaikkia vaihtoehtorahastojen sijoittajia tasapuolisesti.” (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 6 luku 1 §.)

Toimintaansa järjestettäessä vaihtoehtorahastojen hoitajan tulee ottaa huomioon kaikki harjoittamansa toiminta sekä hoitamiensa vaihtoehtorahastojen koko, laatu, monimuotoisuus ja mahdolliset erityispiirteet. Tämän lisäksi yhdellekään vaihtoehtorahastojen sijoittajalle ei saa antaa erikoiskohtelua. Poikkeuksena erikoiskohtelua saa antaa silloin, jos se käy ilmi asianomaisen vaihtoehtorahaston säännöistä. (Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162, 6 luku 1 §.)

3.6 Vaihtoehtorahaston perustaminen prosessina

Tässä luvussa kootaan yhteen rahaston perustamisen prosessi. Rahaston perustaminen voidaan erotella neljään eri vaiheeseen, kuten alla olevasta kuviosta (Kuvio 2) näkee. Nämä vaiheet ovat valmistelu, rekisteröinti, ilmoitus markkinoinnin aloittamisesta sekä vuosittainen raportointi.



Kuvio 2: Rahaston perustaminen prosessina

1. Vaikka markkinointia ei saakaan aloittaa ennen kuin on tehty markkinoinnin aloitusilmoitus, tulee silti ottaa ennen rahaston perustamista selvää, onko rahastolle kysyntää. Ennen rekisteröintiä on myös hyvä olla tiedossa, löytyykö rahastolle tarpeeksi sijoittajia.

Rekisteröintilomakkeiden täyttäminen kannattaa aloittaa hyvissä ajoin. Finanssivalvonnalta saa tarvittaessa apua esimerkiksi liitteiden täyttämiseen.

2. Rekisteröintilomakkeet palautetaan täytettyinä ja liitteiden kera Finanssivalvonnalle. Rekisteröitymiseen menee Finanssivalvonnan mukaan noin 2-3 kuukautta ja siitä peritään 1600€ suuruinen maksu. Rekisteröitymisen jälkeen rahasto on laillinen.
3. Markkinoinnin aloitusilmoitus on tehtävä ennen kuin rahaston markkinoinnin voi aloittaa. Ilmoitusta ei voi tehdä ennen rekisteröitymistä, mutta sen voi tehdä samaan aikaan tai sen jälkeen. Markkinointi voidaan aloittaa, kun siihen on saatu lupa Finanssivalvonnalta. Markkinoinninaloitustusta varten on oma lomake. Markkinoinnin aloitusilmoituksen hyväksymisen jälkeen peritään 800€ suuruinen maksu.
4. Kun rahasto on rekisteröity ja on saatu lupa markkinoida rahastoa, voi rahasto aloittaa toimintansa. Vaihtoehtorahaston hoitajan tulee raportoida Finanssivalvonnalle vuosittain. Tämän lisäksi sen tulee raportoida erillisesti myös Euroopan keskuspankille. Vaihtoehtorahaston hoitajan tulee maksaa vuosittainen maksu Finanssivalvonnalle. Maksun suuruus on 1000€. (Finanssivalvonta 2015.)

Vaihtoehtorahaston perustajan tulee kuitenkin paneutua hyvin vaihtoehtorahaston hoitajia koskevaan lakiin. Heti alussa on hyvä päättää, ottaako ulkopuolisen tahon prosessiin avuksi. Taustatyöt kannattaa tehdä alusta asti huolella ja tutustua etukäteen lomakkeisiin jotka pitää täyttää. Finanssivalvontaan on hyvä olla yhteydessä rekisteröitymiseen ja markkinoinnin aloitusilmoitukseen liittyen, sillä sieltä saa apua lomakkeiden täyttöä varten.

4 Rahaston perustaminen käytännössä

Tässä luvussa käsitellään rahaston perustamista käytännössä. Tarkoituksena on selvittää muiden vaihtoehtorahastojen kokemuksia rahaston perustamisesta ja niiden pohjalta kertoa, milloin rahaston perustaminen on kannattavaa ja milloin ei.

Rahastoa perustettaessa tulee ottaa monia asioita huomioon. Kun kaikki on mietitty tarkkaan, on rahaston perustaminen sujuvampaa ja helpompaa. Ennen rahaston perustamista täytyy varmistua siitä, että on valmis sitoutumaan siihen moneksi vuodeksi. Kun rahasto on perustettu, ei siitä pääse eroon noin vain ja sen eteen on tehtävä töitä. (What it takes to start your own venture capital fund 2015.) Tärkeää on myös saada kasaan sellainen tiimi, jonka avulla rahaston perustaminen ja sen ylläpito toimivat. Aina on hyvä, jos tiimissä on sellaisia jäseniä, jotka ovat olleet menestyksessä yrityksissä töissä. Tällöin sijoittajat näkevät, että tiimin jäsenillä on kokemusta ja sijoitusten kerääminen saattaa olla helpompaa. On myös tärkeää, että tiimiltä löytyy osaamista, intoa ja halua perustaa rahasto. (5 things to know when launching a private equity firm 2014.) Arvoa tuo myös se, jos tiiminjäsenellä tai -jäsenillä on paljon hyviä kontakteja ja puhdas maine (What it takes to start your own venture capital fund 2015).

Ennen rahaston perustamista kannattaa olla yhteydessä muiden rahastojen perustajiin, ja keskustella heidän kanssaan. Kannattaa tiedustella, miten ja mitä he ovat tehneet ja mikä on haastavaa. Tästä on varmasti suuri apu oman rahaston perustamisessa. (What it takes to start your own venture capital fund 2015.)

Jos tiimistä löytyy jäseniä, jotka ovat uransa aikana vaurastuneet, odotetaan heidänkin usein tekevän sijoituksia rahastoon. Yleensä sijoituksen suuruus on rahaston suuruudesta noin 1 % - 3 % riippuen jäsenten varakkuudesta. Varsinkin ensimmäiseen rahastoon odotetaan yleensä sijoitusta myös rahaston perustaneelta yritykseltä tai heidän jäseniltään. (5 things to know when launching a private equity firm 2014.)

Startup-yritysten ja rahastojen ympärillä pyörii paljon rahaa. Rahastojen perustaminen yleistyy kokoajan. On siis tärkeää, että oma rahasto poikkeaa jotenkin muista. Se herättää mielenkiintoa, jos se on erilainen kuin muut rahastot ja siinä on jotain, mitä muissa ei välttämättä ole. Etukäteen on hyvä miettiä muun muassa sitä, minkä kokoisen rahaston perustaa, monta sijoittajaa haluaa ja monta sijoitusta rahastosta tehdään kasvuvaiheen yrityksiin. Kun rahasto on perustettu ja rahaa on sijoitettu startup-yrityksiin, voi niistä koota portfolion jonka avulla pystyy mahdollisille uusille sijoittajille ja kohdeyrityksille näyttämään, kuinka hyvin on aikaisemmin mennyt. (What it takes to start your own venture capital fund 2015.)

4.1 Kokemuksia rahaston perustamisesta

Tehtävänä oli selvittää kokemuksia rahaston perustamisesta. Kokemuksien avulla pystyy kartoittamaan, mikä rahaston perustamisessa on haastavinta. Finanssivalvonnan sivuilla on nähtävillä lista, jossa ovat kaikki rekisteröityneet vaihtoehtorahastot. Listalta valittiin muutamia yrityksiä, joihin oltiin yhteydessä rahaston perustamiseen liittyen. Yhteydenotto tapahtui pääasiassa sähköpostitse, sillä moni oli liian kiireinen vastaamaan kysymyksiin puhelimitse. Yhteyttä otettiin kymmeneen eri rahastoon, joista neljältä saatiin vastaus.

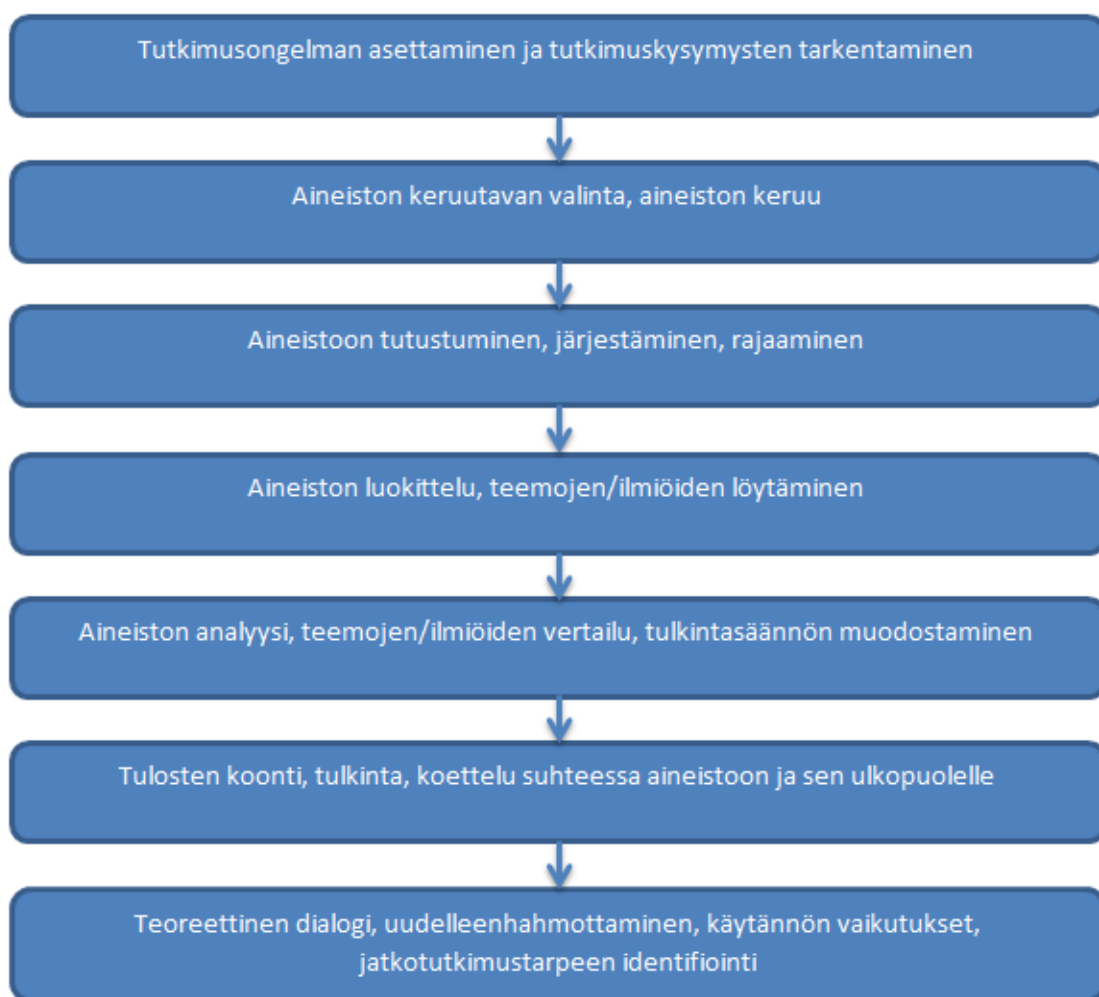
Kaikkiin kymmeneen rahastoon oltiin yhteydessä ensin sähköpostilla, ja yhteen vielä myöhemmin puhelimitse. Sähköpostin sisältö vaihteli hieman, sillä kaikkia sähköposteja ei laitettu samaan aikaan, mutta kaikissa oli sama idea. Sähköpostissa kerrottiin yhteydenoton liittyvän Laurea-ammattikorkeakoulussa tekeillä olevaan liiketalouden opinnäytetyöhön. Tämän jälkeen kerrottiin opinnäytetyön toimeksiantajasta sekä toimeksiannosta. Sähköpostissa kerrottiin, että työn toimeksiantaja olisi kiinnostunut perustamaan rahaston, johon sijoittajat sijoittavat rahaa ja raha sijoitetaan edelleen kasvuvaiheen yrityksiin. Lopuksi pyydettiin vastaamaan muutama kysymyksiin rahaston perustamiseen liittyen, jotta saataisiin muiden kokemuksia asiasta. Esimerkki Posse capital Oy:lle lähteneestä viestistä löytyy liitteistä (Liite 4). Vaihtoehtorahaston hoitajilta tiedusteltiin muun muassa rahaston perustamisen haastavuuteen liittyviä asioita sekä vinkkejä rahaston perustamiseen liittyen. Tarkoituksena oli myös selvittää, että mikä oli rahaston perustamisessa haastavinta ja mitä asioita tulisi ottaa huomioon.

Haastattelu on keskustelu, joka käydään yleensä kahden ihmisen välillä. Haastatteluissa tarkoituksena on se, että haastattelija etsii vastauksia tiettyyn tarkoitukseen toiselta henkilöltä, haastateltavalta. (Gillham 2000, 1.) Haastattelu sopii moniin erilaisiin tilanteisiin.

On olemassa neljä eri haastattelumuotoa, joita ovat strukturoitu haastattelu, puolistrukturoitu haastattelu, avoin haastattelu ja syvähaastattelu. Strukturoitua haastattelua eli lomakehaastattelua käytetään silloin kun haastateltavia on monta. Yleensä haastateltavat edustavat melko yhtenäistä ryhmää. Haastattelijalla on valmis lomake jossa on valmiit kysymykset, ja niiden järjestys on kaikille haastateltaville sama. Strukturoidun haastattelun tuloksia on helppo vertailla. Puolistrukturoitu haastattelu eli teemahaastattelu on hyvä käyttää silloin, kun tutkittavaa asiaa ei tunneta hyvin. Teemahaastattelu kohdennetaan teemoihin, jotka haastattelija on laatinut teoreettisesta viitekehyksestä. Tutkimusasetelmaa ei yleensä ole tarkkaan määritelty, vaan se täsmentyy hankkeen edetessä. Haastattelija esittää pääasiassa avoimia kysymyksiä. (Haastattelu 2015.)

Avoin haastattelu on vapaamuotoinen haastattelu jostakin tietystä aihepiiristä. Tämä haastattelumuoto muistuttaa enemmän keskustelua, sillä haastattelija ei pyri ohjaamaan

keskustelua. Avoin haastattelu vaatii yleensä paljon aikaa ja monia haastattelukertoja, ja haastattelut tulee nauhoittaa ja kirjoittaa puhtaaksi. Avoin haastattelu sopii yleensä tilanteisiin joissa haastateltavien kokemukset vaihtelevat ja halutaan saada esille heikosti tiedostettuja asioita. Avoin haastattelu voi muuttua syvähaastatteluksi. Tällöin halutaan ymmärtää haastateltavan suhtautumista, asenteita ja reaktiota tiettyyn asiaan. Jotta syvähaastattelu onnistuu, on haastattelijalla oltava vankka kokemus haastattelijana olemisesta. (Haastattelu 2015.)



Kuvio 3: Haastattelun analyysin vaiheet (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2010, 12).

Kuviossa 3 on esitelty haastattelun analyysin seitsemän eri vaihetta. Vaikka vaiheet on erotettu toisistaan, käytännössä ne limittyvät toisiinsa ja tapahtuvat osittain myös päällekkäin. Ensimmäisenä tulee asettaa tutkimusongelma ja sen avulla tehdä kysymykset haastateltaville. Kysymysten avulla ratkaistaan tutkimusongelma. Kun haastattelut käynnistyvät, on päätettävä, millä tavalla aineisto kerätään. Vaihtoehtoja on monia, haastattelut voi tallentaa ääni- tai videonauhoituksin tai käsin, riippuen haastattelun tavasta ja pituudesta.

Kun haastattelut on pidetty, seuraava askel on tutustua saatuun aineistoon. Aineisto tulee järjestää ja rajata johdonmukaisesti. Tämän jälkeen aineiston luokittelu on helpompaa. Kerätystä aineistosta etsitään erilaisia teemoja ja ilmiöitä joita verrataan lopuksi kaikkien haastateltavien haastatteluista löytyviin teemoihin. Aineisto tulee analysoida kunnolla, jotta saadaan vastauksia tutkimusongelmaan. Analysoinnin jälkeen tulokset kootaan yhteen.

Tässä opinnäytetyössä käytettiin asiantuntijahaastattelua. Tällöin kiinnostuksen kohteena ei ensisijaisesti ole asiantuntija itse, vaan asiantuntijalta pyritään saamaan tietoa tutkittavasta prosessista tai ilmiöstä. Henkilöä haastatellaan siis sen tiedon vuoksi, jota hänellä oletetaan olevan. Haastateltavat valitaan sen mukaan, mikä heidän institutionaalinen asemansa on tai muu osallisuus tutkimuksen kohteena olevaan prosessiin. Haastattelussa kerätään siis materiaalia, joka kertyy muun muassa kokemusten kautta. (Alastalo & Åkerman 2010, 373-374.)

Haastateltaessa muita vaihtoehtorahaston hoitajia rahaston perustamisesta on käytetty puhelin- sekä sähköpostihaastattelua. Sähköposti- sekä puhelinhaastattelut molemmat ovat hyvin joustavia tyylejä haastatella, sillä niiden avulla haastattelut ovat mahdollisia vaikka haastateltava asuisi toisella puolella maapalloa. Molemmissa on mahdollisuus sopia erikseen, koska haastatteluun vastataan, mutta sähköpostitse se on joustavampaa. Sähköpostihaastattelun kysymykset voi laittaa haastateltavalle kun ne ovat valmiit, ja haastateltava vastaa kun on aikaa. Helposti voi kuitenkin käydä niin, että haastateltava unohtaa vastata sähköpostiin.

4.1.1 Korona Invest Oy

Korona Invest on perustettu vuonna 2006. Se on pääomarahastojen hallinnointiyhtiö, jonka kahteen rahastoon on kerätty pääomia 93 miljoonaa euroa. Rahastoihin ovat sijoittaneet muun muassa Sitra, useat suomalaiset säätiöt ja rahastot, yksityiset sijoittajat sekä neljä vakuutusyhtiötä. Korona Investin sijoituskohteita ovat kasvuyritykset. Heidän erityisosaamisalueita ovat muun muassa yrityskaupat, toimialajärjestelyt sekä sukupolvenvaihdos.

Korona Invest on rekisteröitynyt vaihtoehtorahaston hoitaja. Sieltä yhteydessä oltiin Korona Investin sijoitusjohtajaan Pasi Lehtiseen, jolta tiedusteltiin sähköpostilla muutamia asioita rahaston perustamiseen liittyen.

Mikä oli kaikista haastavinta rahaston perustamisessa?

”Toiminnallisesti haastavinta kaikille pääomasijoitus rahastojen hallinnoijille on vakuuttaa institutionaaliset sijoittajat tekemään sijoitus päätöksen rahastoon. Pääomarahastoissa on

yleensä jokin minimimäärä oltava sijoittajien sijoitussitoumuksia ennen kuin rahaston toiminta voidaan käynnistää ns. ”first closing”. (Lehtinen 2014.)

Mitä vinkkejä antaisit rahaston perustajalle?

Pääomarahastojen osalta riippuu onko kyseessä ensimmäisen pääomarahaston keräämisen yrittäminen vai onko hallinnointiyhtiöllä jo aiempi rahasto kerättynä ja mahdollisesti menestyksekkäästi hoidettuna. Ensimmäisen osalta tiimin ja tarinan pitää olla uskottava ja riippuen nostetaanko rahasto VC (Venture Capital Fund) vai PE (Private Equity fund) tarkoituksessa on myös rahaston koon ja potentiaalisten kohdeyhtiöiden kartoitus oltava jo selkeästi viestittävässä potentiaalisille sijoittajille, jotta he harkitsisivat sijoittamista kyseiseen rahastoon. VC ja PE rahastojen toimintatavat ja sijoituspolitiikat eroavat merkittävästi toisistaan. (Lehtinen 2014.)

4.1.2 Quorum rahastoyhtiö Oy

Quorum Rahastoyhtiö Oy on toimilupavollinen vaihtoehtorahaston hoitaja. Quorum Rahastoyhtiö Oy:stä yhteydessä oltiin toimitusjohtaja Marko Kyyröseen. Yhteydenotto tapahtui ensin sähköpostilla 20.11.2014 ja sen jälkeen puhelimitse 21.11.2014.

Quorum on hakenut rahastonhoitajalleen toimilupaa, joten vastaukset eivät ole täysin verrattavissa First Round Oy:n tilanteeseen. Kyyrösen (2014) mukaan haastavinta rahaston perustamisessa sekä toimiluvan hakemisessa on ehdottomasti se, että sijoittajat ovat tiedossa ennen rekisteröitymistä. Haastavaa on myös se, että hakemuksesta saadaan juuri sellainen mitä vaaditaan. On tärkeää saada kokoon sopimus- ja yhtiörakennekehikko. Kyyrösen mukaan heidän toimiluvan hakemiseen on mennyt noin 7 kuukautta, ja on nyt loppusuoralla.

4.1.3 Bocap Finance Oy

Bocap on suomalainen riippumaton pääomasijoitusyhtiö jonka sijoituskohteita ovat suomalaiset pienet ja keskisuuret yritykset. Se on rekisteröitynyt vaihtoehtorahaston hoitaja ja sieltä yhteydessä oltiin hallituksen puheenjohtajaan Julianna Borsokseen sähköpostitse 27.1.2015.

Borsoksen (2015) mukaan ennen rahaston perustamista tulee olla selvillä sijoittajat sekä tarkka sijoitusmuistio sisältäen kaiken olennaisen aina sijoituspolitiikasta tiimiin ja tuottotavoitteisiin sekä riskianalyysin yms. Borsoksen mukaan tiedossa tulisi myös olla mahdolliset sijoittajat. Jos varoja on omasta takaa, ei tarvita pääomasijoitusrahastoa tai lupia.

4.1.4 Posse capital Oy

Posse Capital Oy on rekisteröitynyt vaihtoehtorahaston hoitaja. Yhtiön tarkoituksena on sijoittaa Smart City painotuksella rakennetun ympäristön digitalisoitumista edistäviin yrityksiin. Yhtiön rahasto sijoittaa suomalaisiin pilvipalvelu-, digitaali- ja teknologia-startup-yrityksiin. Posse Capital Oy:stä yhteydessä oltiin Kari Hirvijärveen 21.10.2015.

Rahaston perustamisessa haastavinta oli Finanssivalvonnan lupaprosessi, tiimin kasaaminen sekä VC-rahaston myyminen institutionaalisille sijoittajille. Rahaston perustaminen on vienyt paljon aikaa ja taustatyötä. Lokakuuhun 2015 mennessä aikaa on mennyt noin 10 kuukautta ja arvio nousemisesta on noin 1-1½ -vuotta. (Hirvijärvi 2015.)

Rahaston perustajan tulee tehdä kotityöt erinomaisesti. Rahastostrategia, tiimin trähki ja substanssiosaaminen tulee todellakin vastata strategiaa. Rahaston perustaminen ei kannata, jos perustajalla ei ole resursseja ja aikaa. Rahaston perustaminen täytyy ajatella ja suunnitella pitkäjänteisesti. Projekti vie todella paljon aikaa jos sen tekee nollasta ja pääosin itse ilman ostettuja palveluita. (Hirvijärvi 2015.)

4.2 Rahaston perustamisen kannattavuus

Ennen rahaston perustamisen aloittamista tulee miettiä tarkkaa, onko se kannattavaa vai ei. Perustamiseen liittyy monia asioita, jotka tulee ottaa huomioon, kun aletaan miettiä rahaston perustamista. Rahaston perustamiseen kuluu aikaa, resursseja ja rahaa sekä siihen liittyy aina omat riskinsä.

Ennen rahaston perustamista on varmistettava, että rahastolle todella löytyy kysyntää. Aiemmin esitettyjen kokemusten perusteella yksi haastavimmista asioista rahaston perustamisessa on se, että sijoittajat ovat tiedossa ennen perustamista. Sijoittajien saaminen mukaan ei välttämättä ole helppoa, varsinkaan kun markkinointia ei saa aloittaa ennen rahaston rekisteröimistä. Kannattavamman rahastosta tekee se, jos se on erilainen kuin muut rahastot joita markkinoilla on. Rahaston haasteena on saavuttaa myös tietty kokoluokka, joka kantaa tarvittavat perustoiminnot ja hallinnoinnin.

Jos rahastolle on kysyntää, on aika perustaa rahasto. Tässä vaiheessa tulee ottaa huomioon, että rahaston perustaminen vie aikaa ja resursseja. Aikaa perustamiseen voi mennä jopa kuukausia. Yritys voi tässä vaiheessa miettiä, onko kannattavampaa hoitaa perustaminen itse vai käyttää apuna ostettuja palveluita. Rekisteröitymiseen liittyvät asiat vievät aikaa, ja taustatyöhön kuluu paljon aikaa. Rekisteröitymislomakkeen tulee olla täytetty juuri oikein ja todella tarkasti, jonka takia tähän kuluu paljon aikaa.

Rahaston perustamista ei kannata aloittaa yksin vaan tiimin kanssa. Mitä enemmän tiimin jäsenillä on aikaisempaa kokemusta vastaavanlaisesta asiasta, sitä parempi se on. Tiimiltä vaaditaan enemmän aikaa ja panostusta työhön, jos se ei käytä mitään ulkoisia palveluita apunaan.

5 Yhteenveto ja johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää miten ja millaisen rahaston First Round Oy voi perustaa ja olisiko se kannattavaa. Tehtävänä oli myös ottaa selvää muista vastaavanlaisista rahastoista, sekä tiedustella heiltä kokemuksia rahaston perustamiseen liittyen.

Tiedonkeruu osoitti, että First Round Oy:lle sopivin rahastomuoto olisi pääomarahasto eli vaihtoehtorahasto. Vaihtoehtorahastoja on kahdenlaisia, rekisteröityneet vaihtoehtorahastot sekä toimilupavelvolliset vaihtoehtorahastot. First Round Oy:n suunnittelema rahasto olisi rekisteröitynyt vaihtoehtorahasto, sillä heidän suunnittelema rahasto ei täytä toimilupavelvollisen vaihtoehtorahaston kriteerejä. Rekisteröityminen tapahtuu rekisteröitymislomakkeella, jonka saa Finanssivalvonnan sivuilta. Kun rekisteröitymislomake on täytetty, se palautetaan Finanssivalvontaan. Rekisteröinnin jälkeen Finanssivalvonta vaatii vuosittaista raportointia.

Ennen kuin rahastoa voi markkinoida, tulee vaihtoehtorahaston hoitajan tehdä markkinoinnin aloitusilmoitus. Ilmoitus löytyy Finanssivalvonnan sivuilta. Markkinointia ei saa aloittaa ennen rekisteröintiä, mutta ilmoituksen voi palauttaa samaan aikaan tai rekisteröinnin jälkeen.

Finanssivalvonta pitää kirjaa kaikista vaihtoehtorahastoista. Tällä hetkellä rekisteröityneitä vaihtoehtorahastoja on hieman alle 70. Listalta valittiin 10 rahastoa, joihin oltiin yhteydessä koska haluttiin selvittää kokemuksia rahaston perustamiseen liittyen. Haastattelut tapahtuivat sähköpostitse ja puhelimitse. Näistä 10 rahastosta vastasi neljä. Kaikkien haastateltavien vastauksissa nousi esille samoja asioita. Ensimmäiseksi se, että sijoittajat tulisi olla selvillä hyvissä ajoin ja heitä tulisi olla tarpeeksi. Toiseksi se, että rahaston perustaminen vie aikaa ja resursseja.

Tutkittujen tietojen perusteella rahaston perustamista harkitessa tulee ottaa huomioon monia asioita. Rahaston perustaminen vie paljon aikaa, joten yrityksen on oltava varma, että aikaa ja resursseja löytyy. Täytyy myös päättää tekeekö projektin itse vai käyttääkö siinä myös ostettuja palveluita. Jos resursseja ja aikaa ei löydy, ei rahaston perustaminen kannata.

Vaikka markkinointia ei saa aloittaa ennen ilmoituksen tekemistä, tulee silti olla tieto siitä, onko tulevalla rahastolla mahdollisia sijoittajia. Yrityksen tulee hyvissä ajoin ottaa selvää,

että onko sillä tarpeeksi sijoittajia, jotta rahaston perustaminen olisi kannattavaa. Ilman sijoittajia ei ole rahastoa.

6 Arviointi ja kehittämis ehdotukset

Opinnäytetyöprosessi on ollut mielenkiintoinen, vaikkakin tiedon kerääminen on ollut haasteellista. Pääomasijoitus ja pääomarahastot ovat vielä suhteellisen uusia Suomessa, joten tämä varmasti osaltaan vaikuttaa siihen, ettei asiasta vielä kovin paljon tietoa löydy. Kirjallisten lähteiden etsiminen oli erittäin haastavaa, jonka takia niitä ei ole opinnäytetyössä paljoa käytetty. Tämän takia opin etsimään tietoa erilaisia menetelmiä käyttäen.

Kehittämis ehdotuksia tuli muutamia mieleen. Tärkeintä First Round Oy:n olisi päättää, että perustavatko he rahaston vai ei. Jos rahasto päätetään perustaa, tulee First Round Oy:n perehtyä tarkasti lakiin vaihtoehtorahastojen hoitajista. Myös rekisteröitymislomake ja markkinoinnin aloitusilmoitus kannattaa käydä läpi, jotta näkee mitä tietoja niissä vaaditaan. Lomakkeiden täytön aikana voi ongelmatilanteissa olla yhteydessä Finanssivalvontaan.

Jos First Round Oy päättää perustaa rahaston, olisi heidän hyvä haastatella vielä muita vaihtoehtorahaston hoitajia tai niitä, joita tässä opinnäytetyössä on jo haasteltu. Tässä opinnäytetyössä haastattelut olivat hyvin yleisellä tasolla. Prosessin edetessä ongelmat ja kysymykset tarkentuvat, jonka seurauksena First Round Oy voi kysyä asioita, jotka auttavat heitä etenemään prosessissa.

Lähteet

Painetut lähteet:

Gillham, B. 2000. The Research Interview. Lontoo: Continuum.

Hidén, P. & Tähtinen, J. 2005. Pääomarahastot ja niiden sijoitustoiminta. Helsinki: Talentum.

Hyvärinen, M., Nikander, P. ja Ruusuvuori, J. 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.

Alastalo, M. & Åkerman, M. 2010. Asiantuntijahaastattelun analyysi: Faktojen jäljillä.

Hyvärinen, M., Nikander, P. ja Ruusuvuori, J. (toim.) Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino

Sähköiset lähteet:

AIFM-direktiivi 2011/61/EU

AIFM-toimiluvat ja -rekisteröinti 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 11.11.2015.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/AIFMD/Toimiluvat/Pages/Default.aspx>

AIFMD-raportointi 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 10.11.2015.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/AIFMD/Raportointi/Pages/Default.aspx>

Haastattelu 2015. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.5.2016.
<http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Aineiston-keruumenetelmat/Haastattelu>

Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista 7.3.2014/162

Markkinoinnin aloitusilmoitus 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 11.11.2015.
http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/AIFMD/markkinoinnin_aloitusilmoitus/Pages/Default.aspx

Mitä pääomasijoittaminen on? 2015. Suomen pääomasijoitusyhdistys Ry. Viitattu 8.9.2015.
<http://www.fvca.fi/yrittajalle>

Sijoituksia parhaisiin rahastoihin 2016. Tekes Pääomasijoitus Oy. Viitattu 7.5.2016.
<http://www.tekes.vc/sijoitukset/>

Sijoituspalvelulaki 14.12.2012/747

Sijoitusrahastot 2015. Suomen Pankki. Viitattu 26.1.2015.
<http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/raportointiohjeet/pages/sijoitusrahastot.aspx>

Sijoitustoiminnan periaatteet 2016. Tekes Pääomasijoitus Oy. Viitattu 7.5.2016.
<http://www.tekes.vc/hakijalle/>

Taloussanakirja 2015. Taloussanommat. Viitattu 23.9.2015.
<http://www.taloussanommat.fi/porssi/sanakirja/termi/venture%20capital>

Tekes Pääomasijoitus Oy 2016. Viitattu 7.5.2016. <http://www.tekes.vc/>

The Difference between Private Equity and Venture Capital 2012. Financial Poise. Viitattu 10.3.2015. <https://www.financialpoise.com/accreditedinvestormarkets/article/the-difference-between-private-equity-venture-capital/>

Tietoa Finanssivalvonnasta 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 20.4.2016. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Pages/Default.aspx>

Toimiala Suomessa 2015. Suomen pääomasijoitusyhdistys Ry. Viitattu 8.9.2015. http://www.fvca.fi/yrittajalle/toimiala_suomessa

Vaihtoehtoisten rahastojen sääntely 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 11.11.2015. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/AlfMD/Pages/Default.aspx>

Vaihtoehtorahastot 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 5.5.2016. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/vaihtoehtorahastot/Pages/Default.aspx>

Vaihtoehtorahastojen hoitajat 2015. Finanssivalvonta. Viitattu 5.5.2016. http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Palveluntarjoajat/Sijoitusala/Vaihtoehtorahastojen_hoitajat/Pages/Default.aspx

Valvottavat 2015. Finanssivalvonta. Viitattu. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Valvottavat/Pages/Valvottavat.aspx>

What it takes to start your own venture capital fund 2015. Medium. Viitattu 7.5.2016. <https://medium.com/startups-venture-capital/what-it-takes-to-start-your-own-venture-capital-fund-6831ce63f510#.7i5iibm40>

5 Things to Know When Launching A Private Equity Firm 2014. The Wall Street Journal. Viitattu 7.5.2016. <http://blogs.wsj.com/briefly/2014/06/04/5-things-to-know-when-launching-a-private-equity-firm/>

Julkaisemattomat lähteet:

Borsos, J. 2015. Sähköposti 27.1.2015. Bocap Finance Oy.

Hirvijärvi, K. 2015. Sähköposti 21.10.2015. Posse capital Oy.

Kyyrönen, M. 2014. Puhelinkeskustelu 21.11.2014. Quorum rahastoyhtiö Oy.

Lehtinen, P. 2014. Sähköposti 4.11.2014. Korona Invest Oy.

Palmén, P. 2014. Puhelinkeskustelu 10.9.2015. Finanssivalvonta.

Kuviot

Kuvio 1: Pääomasijoittamiseen liittyvät käsitteet (Hidén ym. 2005, 16).	7
Kuvio 2: Rahaston perustaminen prosessina	16
Kuvio 3: Haastattelun analyysin vaiheet (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvuori 2010, 12). ...	19

Liitteet

Liite 1: Lista rekisteröityneistä vaihtoehtorahastojen hoitajista	29
Liite 2: Rekisteröitymishakemuslomake	31
Liite 3: Markkinoinninaloitusilmoitus.....	35
Liite 4: Sähköposti Posse capital Oy	39

Liite 1: Lista rekisteröityneistä vaihtoehtorahastojen hoitajista

1. Aboa Venture Management Oy
2. Access Capital Advisors Finland Oy
3. Armada Mezzanine Capital Oy
4. Aurejärvi Holdings Oy
5. Avara rahastot Oy
6. Bocap Finance Oy
7. Bocap SME Advisors Oy
8. Butterfly Ventures Oy
9. Canelco Capital Oy
10. CapMan Buyout X GP Oy
11. CapMan Endowment GP Oy
12. Certior Capital Oy
13. Confido Cataluna Oy
14. Confido Kiinteistöhallinta Oy
15. Conor Venture Partners Oy
16. Courage Ventures Management Oy
17. Epique Oy
18. EPL Rahastot Oy
19. Essedel Capital Partners Oy
20. Evli Alternative Investments Oy
21. F Seed Fund Management Oy
22. FIM Kiinteistö Oy
23. Finlandia Rahastoyhtiö Oy
24. Folmer Management Oy
25. Gorilla Ventures Oy
26. Gramont Capital Oy
27. Hedgehog Oy
28. iCon-Kiinteistörahastot Oy
29. Intera Partners Oy
30. IPR.VC Management Oy
31. Juuri Partners Oy
32. Korona Invest Oy
33. Lifeline Ventures Fund Management Oy
34. MB Partners II Oy
35. MB Partners V Oy
36. Mediatonic Management Oy
37. Midinvest Management Oy

- 38. MKJB-Group Oy
- 39. NegaWatt Energia Oy
- 40. Nest Capital 2015 GP Oy
- 41. Nordia Management Oy
- 42. Northern Horizon Healthcare II Partners Oy
- 43. Noweco Partners Oy
- 44. Obsido Holding Oy
- 45. Onventure Oy
- 46. Open Ocean Partners Oy
- 47. Posse Capital Oy
- 48. Royal Majestics Helsinki Oy
- 49. Samla Capital Oy
- 50. Sentica Partners Oy
- 51. Sponsor Capital Oy
- 52. SP-Rahastoyhtiö Oy
- 53. Superhero Capital Oy
- 54. Taitokaari Property Management Oy
- 55. Tesi Fund Management Oy
- 56. Trevian Asset Management Oy
- 57. Tutor Invest Oy
- 58. UB Nordic Forest Management Oy
- 59. Vaaka Partners Oy
- 60. Vanaja Capital Oy
- 61. WasaGroup Funds Oy
- 62. Vendep Startup Rahasto Hallinnointi Oy
- 63. VersoVentures Oy
- 64. VisionPlus Oyj
- 65. VNT Management Oy
- 66. Yrityskiihdyttämö East Wings Oy

Liite 2: Rekisteröitymishakemuslomake

**Vaihtoehtorahastojen hoitajan
rekisteröitymishakemuslomake**

Lomakkeessa viitataan lakiin vaihtoehtorahastojen hoitajista (AIFML, 162/2014) ja siinä on huomioitu komission delegoitu asetus AIFM-direktiivin täydentämisestä poikkeuksien, yleisten toimintaedellytysten, säilytysyhteisöjen, vivutuksen, avoimuuden ja valvonnan osalta ((EU) N:o 231/2013).

Täytetty lomake liitteineen toimitetaan Finanssivalvonnan kirjaamoon joko sähköisesti tai paperimuotoisena (valitaan vain toinen lähetysmuoto) kirjaamo@finanssivalvonta.fi tai postiosoite Finanssivalvonta, Kirjaamo, PL 103, 00101 Helsinki. Sähköpostiviestin aihekenttään tulee kirjoittaa "Rekisteröinti: AIFML 5 luku 1 §".

Ilmoitus on ☐ julkinen ☐ salainen

Rekisteröitymistä hakevan vaihtoehtorahastojen hoitajan perustiedot

Yhtiön toiminimi

Mahdolliset aputoiminimet

Pääasiallinen toimipaikka Suomessa

Muut toimipaikat

Yhtiön edustajan tiedot ja yhteystiedot

Yhtiön y-tunnus tai muu rekisteritunnus

Liitteet (yhtiöjärjestys ja kaupparekisteriote)

1 Selvitys hakijasta (AIFML 5 luku, komission asetus II luvun 1-2 jaksot)	
<input type="checkbox"/> Ulkopuolinen vaihtoehtorahastojen hoitaja	<input type="checkbox"/> Sisäisesti hoidettu vaihtoehtorahasto, jolla ei ole ulkopuolista vaihtoehtorahastojen hoitajaa
Hoidossa olevat vaihtoehtorahastojen varat (€) _____	
Hoidossa olevien varojen seurannan järjestäminen (AIFML 5:4) _____	
Vaihtoehtorahastojen hoitaja tulee hallinnoimaan sijoitusrahastolain (48/1999) mukaisen toimiluvan nojalla jatkossa myös kyseisen lain mukaisia sijoitusrahastoja (UCITS) Kyllä <input type="checkbox"/> Ei <input type="checkbox"/>	
Kohdan 1 liitteet _____	
2 Hoidettavien vaihtoehtorahastojen tiedot (AIFML 5:3-4)	
2.1 Rahastojen nimet _____	
2.2 Rahastojen sijoitusstrategiat (esim. hedgerahasto-, pääomasijoitus-, kiinteistö-, rahasto-osuus- tai muu strategia) _____	
2.3 Vaihtoehtorahastojen oikeudellinen muoto (ky, oy, erikoissijoitusrahasto) _____	
2.4 Rahastojen tärkeimmät sijoituskohteet _____	

<input type="text"/>
2.5 Merkittävimmät riskikeskittymät <input type="text"/>
Kohdan 2 liitteet <input type="text"/>
Huom. Tällä lomakkeella ilmoitettujen vaihtoehtorahastojen markkinoinnin aloittamisesta tulee ilmoittaa Tiedot vaihtoehtorahastosta -lomakkeella (AIFML 12:1).
3 Raportointivalmiudet Finanssivalvonnalle (AIFML 5:4)
<input type="text"/> AIFMD-raportointivelvollisuuteen liittyen rekisteröitymistä hakevan yhtiön tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle tähän raportointivelvollisuuteen vaikuttavia tietoja. Näiden tietojen ilmoittamiseen suositellaan käytettävän ilmoituslomaketta, joka on saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelusta .
Kohdan 3 liitteet <input type="text"/>
4 Sijoittajainformaatio (AIFML 12 luku)
<input type="text"/>
Kohdan 4 liitteet <input type="text"/>
5 Asiakkaan tunteminen ml. rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen (AIFML 12:8)
<input type="text"/>
Kohdan 5 liitteet



<div></div>	
6 Rahastojen kohderyhmät (AIFML 13 luku)	
<input type="checkbox"/> Rahastoja markkinoidaan vain ammattimaisille asiakkaille	<input type="checkbox"/> Rahastoja markkinoidaan myös ei-ammattimaisille asiakkaille
Tiedot järjestelyistä, joilla vaihtoehtorahastojen osuuksien markkinointi ei-ammattimaisille asiakkaille voidaan estää <div></div>	
Jos rahastoja markkinoidaan myös ei-ammattimaisille asiakkaille, tiedot AIFML 13 luvun edellytysten täyttymisestä <div></div>	
Kohdan 6 liitteet <div></div>	

Allekirjoitus ja päivämäärä	
Paikka ja päivämäärä	<div></div>
Allekirjoitus ja nimenselvennys	<div></div>

Liite 3: Markkinoinninaloitustilmoitus

Tiedot vaihtoehtorahastosta

Ilmoituksen tyyppi
Vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupahakemuksen liite <input type="checkbox"/>
Markkinoinnin aloittamistilmoitus – suomalainen rahasto (AIFML 12:1) <input type="checkbox"/>
Markkinoinnin aloittamistilmoitus – toiseen ETA-valtioon sijoittautunut rahasto (AIFML 19:3) <input type="checkbox"/>

Tätä lomaketta käytetään annettaessa tietoja vaihtoehtorahastojen hoitajan hoitamasta vaihtoehtorahastosta toimilupavaiheessa (toimilupahakemuslomakkeen kohdan 14 mukaiset tiedot, AIFML 4:1) ja ilmoitettaessa vaihtoehtorahaston markkinoinnin aloittamisesta (12:1 ja 19:3).

Lomakkeessa viitataan lakiin vaihtoehtorahastojen hoitajista (AIFML, 162/2014) sekä komission delegoituun asetukseen AIFM-direktiivin täydentämisestä poikkeuksien, yleisten toimintaedellytysten, säilytysyhteisöjen, vivutuksen, avoimuuden ja valvonnan osalta ((EU) N:o 231/2013).

Täytetty lomake liitteineen toimitetaan Finanssivalvonnan kirjaamoon joko sähköisesti tai paperimuotoisena (valitaan vain toinen lähetysmuoto) kirjaamo@finanssivalvonta.fi tai postiosoite Finanssivalvonta, Kirjaamo, PL 103, 00101 Helsinki. Sähköpostiviestin aihekenttään tulee kirjoittaa "Toimilupa: AIFML 4 luku 1 §", "Ilmoitus: 12 luku 1 §" tai "Ilmoitus: AIFML 19 luku 3 §" ilmoituksen tyyppistä riippuen.

HUOM. AIFMD-raportointivelvollisuuteen liittyen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle vaihtoehtorahastojen hoitajan ja sen hoitamien vaihtoehtorahastojen raportointivelvollisuuteen vaikuttavia tietoja. Näiden tietojen ilmoittamiseen suositellaan käytettävän ilmoituslomaketta, joka on saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (linkki).

**Tiedot hoidettavista ja/tai hoidettaviksi aiotuista vaihtoehtorahastoista
(AIFML 4:1; katso myös komission asetuksen liite IV)**

Vaihtoehtorahaston perustiedot

Vaihtoehtorahaston nimi ja mahdollinen markkinointinimi

Vaihtoehtorahaston kotivaltio

Vaihtoehtorahaston y-tunnus tai muu
rekisteritunnus

Vaihtoehtorahaston oikeudellinen
muoto (esim. ky, oy,
erikoissijoitusrahasto)

☐ Rahaston toiminta on aloitettu

☐ Rahaston toimintaa ei ole aloitettu

Toiminnan/markkinoinnin aloituspäivä

Määräajaksi perustetun rahaston
päättymisen

Vaihtoehtorahaston varat (€)

1 Rahaston sijoitusstrategia (esim. hedgerahasto-, pääomasijoitus-,

kiinteistö-, rahasto-osuus- tai muu strategia)
<input type="text"/>
Kohdan 1 liitteet <input type="text"/>
2 Rahaston riskiprofiili ja muut ominaispiirteet
<input type="text"/>
Kohdan 2 liitteet <input type="text"/>
3 Kohderahaston sijoittautumisvaltio, jos rahasto on syöttörahasto
<input type="text"/>
Kohdan 3 liitteet <input type="text"/>
4 Vivutuksen käyttöä koskeva politiikka
<input type="text"/>
Kohdan 4 liitteet <input type="text"/>
5 Rahaston säännöt
<input type="text"/>
Kohdan 5 liitteet <input type="text"/>
6 Tiedot säilytysyhteisöstä
<input type="text"/>
Kohdan 6 liitteet <input type="text"/>



7 Sijoittajainformaatio	
<div></div>	
Kohdan 7 liitteet <div></div>	
8 Tiedot jäsenvaltioista, jossa vaihtoehtorahastojen hoitaja aikoo markkinoida vaihtoehtorahaston osuuksia	
<div></div>	
Kohdan 8 liitteet <div></div>	
Vaihtoehtorahastojen markkinoinnista rajan yli laaditaan erillinen lomake (AIFML 19:4).	
9 Rahaston kohderyhmä (AIFML 13 luku)	
<input type="checkbox"/> Rahastoa markkinoidaan vain ammattimaisille asiakkaille	<input type="checkbox"/> Rahastoa markkinoidaan myös ei-ammattimaisille asiakkaille
Tiedot järjestelyistä, joilla vaihtoehtorahaston osuuksien markkinointi ei-ammattimaisille asiakkaille voidaan estää <div></div>	
Jos rahastoa markkinoidaan myös ei-ammattimaisille asiakkaille, tiedot AIFML 13 luvun edellytysten täyttymisestä <div></div>	
Kohdan 9 liitteet <div></div>	
Allekirjoitus ja päivämäärä	
Paikka ja päivämäärä	<div></div>
Allekirjoitus ja nimenselvennys	<div></div>

Liite 4: Sähköposti Posse capital Oy

Olen viimeisen vuoden liiketalouden opiskelija Laurea-ammattikorkeakoulusta. Kirjoitan parhaillani opinnäytetyötäni, jonka keskeisenä asiana onkin vaihtoehtorahaston perustaminen. Tiedustelisinkin, että olisiko teillä aikaa vastata muutamaan yleiseen kysymykseen rahaston perustamiseen liittyen? Tarkoituksena olisi kerätä kokemuksia ja vinkkejä rahaston perustajille. Oletuksena on, että kyseinen yritys perustaa ensimmäisen rahastonsa. Tähän rahastoon sijoittajat sijoittavat rahaa, josta se sijoitetaan edelleen erilaisiin hankkeisiin ja strat-up yrityksiin.

Alla muutama kysymys.

1. Mikä oli kaikista haastavinta rahaston perustamisessa?
2. Kuinka paljon taustatyötä ja aikaa rahaston perustaminen vei?
3. Missä tapauksissa et suosittelisi rahaston perustamista?
4. Mitä vinkkejä antaisit rahaston perustajalle?
5. Muita mieleen tulevia kommentteja ja kokemuksia rahaston perustamiseen liittyen.

Kiitos ajastanne!

Ystävällisin terveisin,
Kristiina Tuomenoksa

Nuorempi kollega, P2P-opiskelija
Liiketalous Peer to Peer (P2P)
Laurea-ammattikorkeakoulu

kristiina.tuomenoksa@laurea.fi

Laurea-ammattikorkeakoulu | Laurea University of Applied Sciences
Uudenmaankatu 22, FI- 05800 HYVINKÄÄ, FINLAND